

Tárgytematika / Course Description

Transzfúziológia

ESLB_EGTM092

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Gartnerné dr. Vörös Katalin

Félév / Semester: 2020/21/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A biztonságos transzfúzióhoz szükséges alapvető elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. konzultációs hét:

A transzfúzió fogalma, célja, a transzfúzióhoz kapcsolódó felelőségek. A transzfúzió immunhematológiai alapjai.

A vércsoportok általános jellemzői, jelentőségük. ABO vércsoportrendszer.

Az Rh vércsoportrendszer. Klinikailag jelentős vércsoportrendszerek.

Az előadás célja: A transzfúzió lényegének, a hozzákapcsolódó felelőségeknek és kompetenciáknak az összefoglalása. Megismertet a vér legfontosabb feladataival és alkotórészeivel, a transzfúzió fogalmával, történetével, céljával, jogi vonatkozásaival, a transzfúzióhoz kapcsolódó immunválasz elemeivel, sajátosságaival, az antigén-antitest reakciók laboratóriumi kimutatásának lehetőségeivel, a hemagglutinációval. Bemutatja a klinikailag jelentős vércsoport rendszereket, szerepüket.

Az előadás követelményei: Képesse tesz a transzfúzió kapcsán viselt felelősségi szint megállapítására, az agglutinációs reakciókat befolyásoló tényezők megismerésére, a reakciók értékelésére. Az ABO, Rh és a klinikailag jelentős egyéb vércsoportrendszerek megismertetésével képesse tesz fenti vércsoport antitestek nyomkövetésére a betegek/terhesek dokumentációjában, transzfúziós szövődmény és/vagy magzati/újszülöttkori hemolitikus megbetegedés felismerésére. Képesse tesz a betegágy melletti ABO és Rh vércsoport meghatározás helyes kivitelezésére, értékelésére.

2. konzultációs hét:

Kompatibilitási vizsgálatok, keresztpróba. A laboratóriumi módszerek értékelése, az eredmények interpretálása.

Labilis és stabil vérkészítmények (előállítás, jellemző paraméterek, indikáció).

Minőségbiztosítás a preparatív transfuziólogiában.

Az előadás célja: A transfúzió biztonságát befolyásoló vércsoport szerológiai megfelelőség (kompatibilitás) értelmezése, a kompatibilitási vizsgálatok összefoglalása. A vérkészítmények előállításának megismerése, az alap és különleges vérkészítmények valamint főbb indikációs területeik jellemzése. A vér tárolására és szállítására, vérkészítmények makroszkópos ellenőrzésére vonatkozó ismeretek összefoglalása.

Az előadás követelményei: A vércsoport szerológiai kompatibilitás fogalmának, szintjeinek, a kompatibilitási vizsgálatsorozat egyes elemeinek ismerete. Képesse tesz a kompatibilitási vizsgálatokhoz szükséges szabályos vérmintavételre, a kompatibilitási vizsgálat igénylésére, a kompatibilitás érvényességének megítélésére, a vércsoport szerológiai vizsgálatok eredményeinek értelmezésére. Megismertet a különböző technikákkal történő vérkészítmény előállítással, a labilis és stabil vérkészítményekkel és azok adásának javallataival. Képesse tesz a készítmények útjának nyomonkövetésére, a szállítás, tárolás megszervezésére, azok helyességének ellenőrzésére, a vérkészítmények makroszkópos vizsgálatára.

3. konzultációs hét:

A transfúzióval kapcsolatos teendők (előkészítés, kivitelezés, adminisztráció).

Különleges transfúziók (autotranszfúzió, cseretranszfúzió, terápiás aferezis, masszív transfúzió).

Immunhematológiai terhesgondozás, UHB, a transfúzió neonatológiai vonatkozásai.

Nemkívtant transfúziós utóhatások és kezelésük, jelentési rendszer.

Az előadás célja: A transfúzióhoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységsorozat összefoglalása, a transfúzió különböző formáinak megismertetése, az UHB ismertetése, következményei, kezelése és megelőzése. A transfúzió nemkívtant utóhatásainak ismertetése, megelőzés, kezelés, jelentési rend Magyarországon és külföldön

Az előadás követelményei: A transfúziós folyamat általános és konkrét gyakorlati szabályainak ismerete. Képesse tesz a transfúzió előkészítésére, a transfúzió elvégzésére, valamint a transfúzió utáni feladatok ellátására. Alapvető ismeretek elsajátítása az UHB terén, különös tekintettel a terhesgondozásra. A transfúzióhoz köthető súlyos káros esemény, súlyos szövődmény megismertetésén keresztül a megelőzés eszközeinek, a hemovigilanciának az ismerete.

4. konzultációs hét:

Transzfúzióval átvihető fertőzések és megelőzésük, a vérkészítmény kivizsgálás algoritmusai.

A véradás kritériumai, teljesvér-adás, donor aferezis.

A hemosztázis zavarai, transzfúziós vonatkozások.

Betegbiztonság a klinikai transfuziológiában, hemovigilancia

A vérellátás magyarországi szervezete (OVSz), kórházi transfúziós osztályok, részlegek, depók és működésük.

Az előadás célja: Ismertetni a transzfúzióval átvihető leggyakoribb kórképeket, a fertőző ágensek kimutatását, az átvitel megelőzését. A vérellátók feladatainak bemutatása, a vér funkciói, a véradás folyamata, donoralkalmasság, donortoborzás. A hemosztázis elemeinek, a véralvadási kaszkádnak a bemutatása a különböző kórállapotokkal összefüggésben. A korszerű hemoterápia kritériumainak ismertetése, a betegbiztonság fogalma, a transzfúziós tevékenység szabályozása, lehetőségek a nemkívánt események elkerülésére. A vérellátás magyarországi szervezetének, a tértímsentes, önkéntes véradás történetének bemutatása, a klinikai transfuziológia korszerű értelmezése.

Az előadás követelményei: A transzfúzióval átvihető fertőzések, az OVSz-ben jelenleg alkalmazott szűrőtesztek ismerete. Az OVSz struktúrájának, a véradás társadalmi jelentőségének ismerete. A vérékenységi állapotok szűrőtesztjeinek a trombocita rendszer betegségeinek és a koagulopátiáknak az alapvető ismerete. A hemofiliások ellátásának, gondozásának, Magyarországi rendszerének ismerete. A vérkészítmények biztonságának alappillérei, a vérbiztonság feltételeinek és a szabályozásának ismerete. A hazai transfuziológiai ellátás négy szintjének, az intézetek feladatainak, a vérellátásban meghatározó szerepet játszó rendeleteknek továbbá a Transzfúziós Bizottság szerepének ismerete.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESMENT'S METHOD

A félév végén írásbeli vizsga.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

1, Transzfuziológia ESzTI Továbbképzési füzetek 20. Szerző: Nemes Nagy Zsuzsanna

Kiadó: ÁEEK 2010.

2, Transzfúziós Szabályzat OVSz, Budapest, 2016.

OVSz módszertani levél, a 2008. évi 2. kiadás változatlan utánnomása 2014-ben aktualizált formanyomtatványokkal.

Ajánlott irodalom:

1, Preparatív és klinikai transfuziológia 2. javított kiadás Szerk.: Vezendi Klára 2005.

2, Az ápolástudomány tankönyve Szerk.: Oláh András Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2012.

A transfuziológia alapjai (Dr. Oláh András, Gál Nikolett, Fehér Rózsa, Zborovján Ferencné, Sziládiné Fusz Katalin) 487-509. oldal

3, Transzfúzió 2. átdolgozott kiadás Szerk.: Vezendi Klára Medicina Kiadó 2019.